

ТЕМАТА НАКРАТКО

■ ако Норберт Хофер спечели балотажа на президентските избори в Австрия на 22 май, Западна Европа ще има своя първи крайно-десен държавен глава от Втората световна война насам.

■ обяснението за възхода на Партията на свободата в Австрия не се изчерпва само с бежанската криза, тя по-скоро катализира недоволството и страховете.

■ допитване показва, че 52% от австрийците биха искали да видят крайнодесните в управлението на федерално ниво.

■ докато лидерите от Париж през Амстердам до Берлин водят свои собствени битки с надигащите се популисти, случващото се в Австрия предизвиква тревога и лоши предчувствия.

Най-притеснителният сценарий е Хофер (вдясно) да стане президент, а Щрахе - канцлер

REUTERS

Валс с крайнодясното

Победата на Норберт Хофер на президентските избори в Австрия ще бъде тревожен сигнал, че политическият център в Европа се пропуква

Дяляна ЛАМБРЕВА, Виена

Не бих искал кандидатът на Партията на свободата да стане президент на Австрия. Пожелавам на кандидата на Зелените да победят.

Когато председателят на Европейската комисия Жан-Клод Юнкер, който също като предшествениците си се въздържа да коментира вътрешно-политически теми, каже подобно нещо дни преди

балотажа на президентските избори в Австрия на 22 май, то само показва колко висок е залогът в тях. Защото кой ще заеме мястото на настоящия австрийски президент Хайнц Фишер в някогашния имперски дворец „Хофбург“ ще повлия не само на посоката на алпийската република.

На втория тур в неделя един срещу друг ще се изправят Норберт Хофер от крайнодясната Партия на свободата (FPÖ) и Александър ван дер Белен от Зелените. В първия кръг на 24 април популистът Хофер успя да вземе над 35% от гласовете, а Белен се класира втори с 21%. Претендентите от двете партии, доминирали страната от 1945 г. насам - социалдемократите и Австрийската народна партия - получиха по око-

ло 11% и финишираха на четвърто и пето място. Шокиращият провал на управляващата „голяма коалиция“ беше определен като политическо земетресение. То помете и канцлера Вернер Файман, подал оставка на 9 май и превърнал се в първия лидер в ЕС, паднал жертва на бежанската криза. Ако Хофер спечели, Западна Европа ще има и своя първи крайнодесен държавен глава от Втората световна война насам. Победата му ще бъде тревожен прецедент и ще засили усещането, че политическият център в Европа се пропуква и ксенофобията и популизмът стават част от новата нормалност.

Бежанци и още нещо

Шансовете това да се случи са големи. „Не желая

нашата страна да се ислямизира“ и „Ако днес трябваше да се решава влизането на Австрия в ЕС, аз сях да съм против“, са част от посланията на Норберт Хофер, които печелят разочарованите и недоволни австрийци. А такива има много. Във Великобритания, където следващият месец ще има референдум за излизане или останване в ЕС, 31% от хората имат негативно мнение за съюза. В Австрия са 41% и страната е шампион по евроскептицизъм заедно с Кипър, показват последните данни на „Евробарометър“. Същевременно на въпрос на Института за стратегически анализи как оценяват политиката в страната си едва 20% от гласувалите на първия тур австрийци посочват, че са доволни.

Останалите 80% са разочаровани и дори гневни. „Естествено е неудовлетворени и сърдити граждани да не подкрепят кандидатите на управляващите партии“, отбелязва пред „Капитал“ директорът на института, политологът проф. Петер Филцмайер. „Гласовете на разочарованите се разпределиха между Норберт Хофер и Александър ван дер Белен, двама кандидати на опозиционни партии, както и независимата кандидатка Ирмгард Грис (завършила трета на първия тур - бел. ред.). Но безспорно протестният вот отиде най-силно при Хофер“, казва проф. Филцмайер.

Обяснението за това не се изчерпва с мигрантската вълна. Миналата година Австрия прие над 90 000 бежанци - което на

глава от населението е повече от Германия - а други стотици хиляди преминаха през страната на път за федералната република. „Партията на свободата спечели от бежанската криза. Но тази криза само катализира развитие, което отдавна беше налице, а именно недоволството от бездействието на правителството, в което два големи лагера, този на социалдемократите и на консерваторите, системно се блокират взаимно. Да определяме хората, гласували за Норберт Хофер, като симпа-

Близко 80% от австрийците са разочаровани и дори гневни от политиката в страната.

Австрийската партия на свободата вече не е изолиран феномен в Европа.

тизанти на екстремисти би било грешка. Техният вот е антисистемен вот“, обяснява пред „Капитал“ анализаторът от консултантската агенция HPRA Томас Хофер.

“Наред с факта, че мнозинството от гражданите смятат, че страната им отива в неправилната посока, трябва да се отбележи, че те лично губят от това, лично са потърпевши в икономически и социален план“, допълва проф. Филцмайер. Проучванията показват, че избирателите на Партията на свободата са основно занимаващи се с физически труд работници, нискоквалифицирани специалисти и трайно изолирани от активния живот на обществото. Профилът им напоя на електората на Доналд Тръмп в САЩ. „В Австрия става въпрос за гневни бели мъже, страхувачи се от чужденците, от отварянето на границите. Враговете са имиграцията и ЕС“, казва политологът Антон Пелинка, професор от Централноевропейския университет в Будапеща, пред в. Financial Times.

Но застой чувстват всички в Австрия. Растежът е миден, а безработицата върви нагоре и вече е над 9.4%, което е почти два пъти повече, отколкото беше по времето на последните парламентарни избори преди три години. Бизнесмените се оплакват от недостатъчно добри условия, които да насърчават конкурентоспособността. Годици наред се говори за промени в образованието, но както много други реформи и тази бива отлагана от правителство на правителство.

За да може Хофер да бъде спрял, неговият опонент Александър ван дер Белен има нелеката задача да привлече поне 15% негласували или подкрепили на първия тур други партии избиратели. Професорът по икономика отправя молба до всички австрийци да изберат именно него и да спрат офанзивата на FPÖ. В два местни парламента - в Горна Австрия и в Бургенланд, крайнодесните вече са в коалиция с представители на правителствени партии, а обществено допитване показва, че 52% от австрийците биха искали да ги видят в управлението на федерално ниво.

Бившият лидер на Зелените Александър ван дер Белен е роден в Австрия, но е потомък на руснак и естонка, която има да-

лечно холандско потекло. Заради биографията си в консервативните среди той е считан за комунист, а заради твърдата си позиция против икономическата имиграция (но „за“ отворените граници и приемането на бежанци) минава за десен сред либералите. Въпреки различните предубеждения към Ван дер Белен видни представители на Народната партия се обявиха в негова подкрепа, а антиглобалисти, леви и артисти ги последваха. „Не искаме Австрия да получи в понеделник поздравления от френския „Национален фронт“ и Датската народна партия“, написаха те в декларация. В Германия, където наблюдават с притеснение събитията в Австрия, вицеканцлерът Зигмар Габриел си позволи рядка намеса в политиката на съседната страна, като призова „демократичните сили“ да се обединят зад Ван дер Белен.

Кой се страхува от Норберт Хофер

Превземането на „Хофбург“ ще означава нещо повече от това, че президентският пост ще попадне във властта на Партията на свободата. То ще отвори на лидера й Ханс-Кристиан Щрахе път към канцлерството при следващите парламентарни избори. Според политическият календар те трябва да са през 2018 г., но избирането на Хофер може да ги приближи.

Поради тази причина обикновено вало протичащите и незабелязвани навън президентски избори в алпийската република този път са изключително драматични. Особено след като покрай Хофер всички си припомниха, че постът на държавния глава съсъсем не е само церемониален и според конституцията от 1929 г. обитателят на „Хофбург“ има правото да разпусне правителството и да отказва да назначи канцлер, когото смята за неподходящ. Хофер твърди, че ще даде на управляващата коалиция шест месеца да се пребори с миграцията, престъпността и нарастващата безработица. И ако тя не се справя, ще разпусне кабинета.

Ван дер Белен от своя страна обещава, че никога няма да допусне Щрахе да положи клетва като канцлер. И говори за заплахата за демократичния ред и въдворяване на „синя република“.

Синя по цвета на метличината, закичвана на вера на традиционната

униформа на членовете на FPÖ. Полското цвете е германofilски символ на любов към народното, използван лично с умилението от Адолф Хитлер.

Когато през 1999 г. вече покойният харизматичен лидер на считаната тогава за убежище на бивши нацисти FPÖ Йорг Хайдер успя да спечели близо 30% от гласовете и влезе в коалиционното правителство начело с Австрийската народна партия, европейските партньори на Виена бяха ужасени. Те прекратиха дипломатическите връзки с Австрия и я сложиха под карантин в ЕС. Сега ситуацията е доста по-различна.

“Спектакълът на самозабравилите се във властта и забравили за бъдещето на страната трябва да спре“, заяви при встъпването си в длъжност преди

дни новият канцлер и досегашен директор на Австрийските държавни железници Кристиан Керн. Той предупреди, че ако коалицията на двете управляващи партии продължава както досега, изчезването им е сигурно. И показа смел стил с формирането на кабинета, в който за пръв път в Австрия мюсюлманка стана държавен секретар. Но макар Керн да застана зад Ван дер Белен, не успя да му предложи формалната подкрепа на своята Социалдемократическа партия на Австрия, защото в нея има крила, които са готови да влязат в коалиция с FPÖ на федерално ниво. Същото важи за консерваторите.

Австрийската партия на свободата вече не е изолиран феномен и в Европа. Крайнодесните

са в управляващите коалиции във Финландия и Норвегия. Във Франция и Холандия Националният фронт на Марин Льо Пен и Партията на свободата на Герт Вилдерс водят в социологическите проучвания. В Германия на последните регионални избори „Алтернатива за Германия“ финишира преди социалдемократите в някои от провинциите и продължава да вдига проценти на национално ниво. И докато лидерите от Париж през Амстердам до Берлин водят свои собствени битки с надигащите се популисти, случващото се в Австрия предизвиква по-скоро тревога и лоши предчувствия, отколкото призови за - вече невъзможна - нова дипломатическа карантина. ■ К

IdeasIT Accelerating forward

9 юни, 2016 г.
София Ивент Център

Hewlett Packard Enterprise има удоволствието да Ви покани на конференция „IdeasIT“, под наслов „Accelerating forward“. Форумът е част от „SEE 2016 Roadshow“, който се провежда в четири държави – Хърватска, България, Сърбия, Словения, с повече от 20 лектори и четири паралелни сесии. „IdeasIT“ ще Ви предостави възможност да се запознаете с най-новите технологии. В специално изградената Демо зона ще видите, в реално време, как технологиите могат да ускорят успеха на Вашия бизнес.

Hewlett Packard Enterprise

intel

Brought to you by HPE and Intel®

Intel and the Intel logo are trademarks of Intel Corporation in the U.S. and/or other countries.

РЕГИСТРИРАЙТЕ СЕ
www.hpeseeroadshow2016.com/bulgaria